

# Mardrömmen tycks aldrig ta slut

**Över 90 procent av invånarna i Harares kåkstäder har allvarligt drabbats av regeringens uppreningskampanj genom att de har förlorat sina hem och/eller sin försörjning. Dessutom har livsmedelspriserna i landet stigit med 60 procent sedan den zimbabwiska dollarn devalverades med 94 procent i juli.**

Totalt beräknas minst 300 000 bostäder har förstörts främst i Harare och Bulawayo i *Operation Restore Order*, vilket kan ha gjort upp emot 1,5 miljoner människor hemlösa.

Många människor som tvingats bort från sina förstörda hem till tillfälliga läger på landsbygden, återvänder för att bygga upp sina hus. Men de har ingen chans, rivningspatrullerna är snabbt på plats.

Som en följd av ”uppreningsaktionen” har dessutom hyrorna i Harare tredubblats vilket ytterligare försvårar ekonomin för familjeförsörjare.

När den zimbabwiska dollarn devalverades med 94 procent i juli steg livsmedelspriserna med 60 procent. Detta samt den höga inflationen, som i juli nådde 255 procent, och kraftigt urholkar lönerna har medfört att 78 procent av befolkningen nu lever under fattigdomsstreetet.

Enligt regeringen ska nu motsvarande över sju miljarder kronor läggas på nya bostäder för dem som fått sina hem ödelagda. Var alla dessa pengar ska tas ifrån uppges dock inte.

## Ingen förvarning

”Hope”, som vill vara anonym, berättar så här om vad hon sett.

– Jag befann mig utomlands när *Operation Restore Order* inleddes. När jag kom tillbaka till Harare kände jag inte längre igen mig. Alla marknader hade raserats och gatuförsäljarna var försvunna. De flesta av dessa försäljare var kvinnor, och jag frågade mig – vad ska de överleva av nu? Deras hem har förstörts, och deras rättighet att försörja sig har tagits ifrån dem. Kvinnor och barn har förflyttats till flyktingläger på farmer utanför Harare.

– När demoleringen av husen påbörjades gavs ingen förvarning. Barnen var fortfarande i skolan, och när de kom hem fann de att deras hem var borta, mammorna uppgivna

och det fanns ingen mat. Hur kommer det här att påverka barnen?

## Aidsvård avbryts

– Och alla de zimbabwier som lever med hiv och aids, och som ingick i behandlingsprogram – hur ska organisationer och sjukvårdspersonal kunna lokalisera dem nu, när de tvingats på flykt?

– Kvinnornas smärta var så stor att de varken grät eller skrek när husen raserades. Det hördes bara tunga suckar. De väntade sig aldrig en sådan behandling från sin regering. Deras liv och värdighet har tagits ifrån dem. Vad hade de begått för brott? Vad hade barnen begått för brott?

– I förstaden Glen View brukade arbetslösa tillverka möbler och sälja till affärer. När jag kom dit hade de flesta av deras varor eldats upp. Smärtan var tydlig i människors ansikten. De kommer inte att kunna börja om på nytt.

– Nu lever vi i total fattigdom i Zimbabwe. Vatten och el har stängts av på många håll, och det finns inte bränsle. De som har jobb går till fots upp till 30 kilometer för att ta sig in till stan, eftersom minibussarna är dyra och få.

## Personal sparkas

”Mary”, som jobbar fackligt, berättar om sina erfarenheter.

– Förra året startade vi en laglig strejk på det telekommunikationsföretag där jag arbetade. Vi fick rätt i arbetsdomstolen, men företaget ville ändå inte betala oss de löneökningar vi hade rätt till. Sedan oktober förra året har vi inte arbetat och vi går utan löner. Nu har företaget ersatt flera av oss med ungdomar som genomgått (paramilitär) träning genom *National Youth Service* programmet.

– Runt om i landet säger mängder av företag upp sina anställda. De flesta som påverkats av dessa nedskärningar är kvinnor. Den t-shirt jag har på mig säger: ”Kvinnliga arbetare mot sexuella tjänster i utbyte mot mat”. Under torkan och matbristen 2002 utnyttjades kvinnor av de män som hanterade de långa köerna vid matbutikerna, och tvingades gå med på sex för att kunna få tag på mat. Nu är vi tillbaka på samma nivå som då.

– Kvinnor i Zimbabwe har fråntagits sin värdighet.

PETER LUNDQVIST